

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdasági s társadalmi lap.

A SZABADELVÉPÁRT KÖZLÖNYE

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek:
 helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve.
 Egész évre . . . 10 fr.
 Félévre . . . 5 " "
 Negyedévre . . . 2 " 50 kr.
 Egy hónapra . . . 1 " "

Előfizetési helyben a kiadóhivatalban, *Kutasi Imre nyomdájában*, aztan Telegdi K. Lajos és Ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseknél, vidéken a postahivataloknál.

Hirdetési díj:
 6t hasábos posztus 6 krajczár. Nagyobb terjedelmű a többihez megfelelő hirdetéseknek megfelelően tartozik. Helyesdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyitási költségek minden sora 20 kr. A hirdetéseknek valamilyen nyitási költségekkel egyetértően a kiadói iródlapban vételekkel. Az előfizetési és hirdetésügyi pénsek a kiadóhivatalban, a lap szellemi részéhez tartozó költségeknek a szerkesztőség iródlapjában vételekkel.
 Nagyjutója Jóna-ház 1734. sz. az utalás

Az orosz császár lemondása.

Budapest, okt. 25.
 (?) Most, mikor a kis ducignoi kérdés szappan buborékját fújják a nagyhatalmak felfelé; most, mikor ismét közelebb állunk ahhoz, hogy a czernagorczok kedvéért, és Anglia kedvéért és capriceából újra szikrát csaljunk ki a balkán-szigeti sziklából, — az a szikra újra lángba borítsa talán nemcsak a Balkánt, de Európát; most mikor a hagyományos orosz politika egy lépéssel ismét közelebb áll aspirációinak legbiztosabb teréhez és eleméhez: a z i r z a v a r h o z . . . hát most szálhangzóknak, mint a hóhély, a hírek, a muszka császár lemondásáról.
 A muszka politika változott volna meg, — a melynek eszközei, kifejezőjei a császár szerepeltet nem akar? Vagy a császár unta volna meg az uralkodás terheit és dicsőségét annyira, hogy jó szántából adja át a trón örökösének?
 Vagy se a politika nem változott és nem fog változni, — se a császár nem telt be kormányzatának rémes dicsőségével és ijjesztő gondjaival, — hanem más körülmények hatnak közre, melytől távozásra kényszerít?
 Vagy e távozás nem is önkényes, hanem az udvaroknál olykor előforduló családi megállapodás eredménye?
 Ki tudná itt a teljes választ megadni!
 Hogy az orosz politika változnék! arra nincs kilátás. Külgügyi politikája szentebb hagyomány, mint vallásának dogmái, — s ha akadna császár, ki azzal szakít, — hamarabb letűnnék fejtéről a korona, mint mielőtt ez elhatározásnak az az ajk hangot adni tudna.
 Belpolitikája? Beszéljük, hogy változni készül. Évek óta hirdetik a császár alkotmányos irányú elhatározásait a belügyi adminisztrációra nézve. — De az elhatározás elhatározás marad, nem realizálhatik az egyhamar. Oroszországban a császár kényesítve van arra, hogy zsarnok legyen s maradjon a míg lehet. Az első korty a szabadságból ittassák, az első falat a szabadságból szerzett mindennapi kenyérből, — bősziütte teendő népet, mely ez ittasságból, e bősziütésben, — e politikai mámor önkívületében nem fog ráérni, hogy megköszönje a szabadság első betűjét, de az első betűvel ajkán s kezében martalóczczal lesz — és addig pusztít, míg ki nem dühöngte magát.
 A politika tehát se befelé, se kifelé nem változhatik. Változhatik eszközökben itt is, ott is. Más minisztereket kezelik a kancsukat. Más szövetségek lesznek kizsevelve az európai államok közül, — kiket szövetségesekül kér fel, — és kijátszani fog törekedni mindenkor — de a végcél egy marad!

Mi hát az ok, — hogy lemondjon a császár?

Megunta az uralom terhét, gondját, dicsőségét?
 Terhét nem érezte. Elvégezték a végrehajtó közegek. Gondjától nem szabadul meg már úgy se, hiába válik a tróntól. — Dicsősége nem volt, — legfeljebb az, hogy egy kimerült Törökországot, az árulás segítségével legyőzött; egy Oláhországot összetépett; egy Bulgáriát Európa bájára megteremtett; egy kontinenst évről évre fegyverben tartani kényszerít; és hogy a nihilisták merényleteinek szerencsésen tud parázni!
 Hát mért mondana le a császár?
 Igaz, hogy sokszor beszélték, évek óta, hogy beteges. De mióta a császár meghalt, — ezek a hírek megtrikkultak. Ugy látszik Dulgornki hercegnő varázsa itallal bír — mely megtoldja a halandó napjait. És végre is, a testi gyengeség, a kor nem is indító ok arra mindig, hogy egy nagy birodalom, mely annyi elem és aspirációnak hazája, színtere, — melynek minden pillanatban ezer eshetőséggel kell számot vetnie — a trónváltozással itt okvetlenül beköszöntő megrendülésnek legyen kitéve.
 Hát akkor mért mondjon le a császár?
 Vagy talán családi intriga dolgozik? Hiszen ha a családnak, ha a trónörökösnek igazán és annyira szája ize ellen lenne mindaz, a mi történik, s ha a családi tanácsnak Sat. Pétervárt egyáltalában van döntő hatalma, — ugy Sándor császár a 2-ik — már rég nem ülne trónján.
 Nekünk úgy tűnik fel a dolog, hogy a Czárvesznek nagyon is tetszik a dolog épen úgy, a hogy van. Hadd tisztázzódnak a belügyi és kivált a külügyi dolgok a császár rovására, a menyire lehet. Hadd jöjjen, a minek jönie kell. A császár dolga. Hadd készítse elő jól neki e talajt otthon és külföldön. Annál tisztább számadás vár rá. A császár ha meghal, vagy leköszön, az eredményeket nem viszi sírba, — csak a nép gyűlöletét s Európa ellenszenvét.
 Az új császár, kezében az eddigi eredményekkel — s talán ügyesebb, szelidebb módokkal és eszközökkel — csak nyerhet birodalma és Európa szemében!
 Hát ha ez se ok, hát mért mondana le a császár?
 Oh a császár nem fog lemondani! Ó hű és nagyvárúgy; e mellett szereti a közvetlenül kezelhető hatalmat; — ragaszkodik, betegesen, az uralomhoz.
 Oh, a császár nem fog lemondani!
 Azt mondják, hogy le fog mondani, mert megesküdt Dulgornki hercegnővel s az uralkodói gondoktól szabadulni vágyva, — régi szerelmének élve, elvonul a világ zajától.

Lehet, hogy megeuná. Ha lehetne.

De ha igazán szereti Dulgornki hercegnőt, s ha igazán megesküdt vele. Oh akkor a császár igazán nem fog lemondani.
 Dulgornki hercegnő is nő! S ha bár ő az esküvő daczára nem lett császár hivatalosan, — de az fog lenni a karni, még pedig százzszorta nagyobb féltékenységgel — a félhivatalosan.
 Oh, a császár nem fog lemondani. Népe és Európának még sokáig kedve telhetik benne!
 A gyáripár állami támogatása.
 A gyáripár állami támogatása kérdésének tárgyában egybevitott enquete, Matkovic Sándor államtitkár elnökelete alatt megtartott utolsó ülését, melyen az eddigi tanácskozási eredménye összegeztetvén, az enquete-bizottság nézeti jegyzőkönyvileg megállapították. A kormány ezen szakvélemény alapján törvényjavaslatot fog kidolgozni s azt még az őszi ülésnek alatt a képviselőház elé terjeszti.
 A szerb miniszterválság oka.
 Herbert báró osztrák-magyar követ f. hó 22-én egy jegyzéket nyújtott át Milán fejedelmek. E jegyzék sűrűsége követelt a kereskedelmi szerződés megkötését, ellenkező esetben Austria-Magyarország a kereskedelemi kérdésekben és különösen a határkérdést illetően Szerbiával szemben a legnagyobb kiméltettségű helyezi kilátásba. A német követ is erősen támogatta a jegyzéket és ennek következtében tört ki a miniszterválság.
 A Tisza vasút részvényeinek beváltása.
 A Tisza vasúti részvények és első-és második osztályú részvények a kisorsolt részvények és kötvények a pénzügyminiszterium intézkedése szerint Budapestben a m. kir. közp. állam-pénztárnok kivált a Magyar általános hitelbanknál (Erzsébettr. 9.) váltattak be.
 A delegáltak.
 A magyar delegáció külügyi bizottsága gr. Festetics György elnökelete alatt tegnapelőtt este 7 órakor ülést tartott. Jelen voltak a közös kormány részéről hr. Haymerle és Szilágyi J. miniszterek; továbbá Kállay B. osztályfőnök, Döczy udvari tanácsos és Tóth Vilmos, a közös legf. szavazóvezető elnöke Tisza, gr. Szapary és br. Orszay miniszter.
 Gr. Apponyi a kijelentette, hogy intélen a delegáció elnöke által a királyhoz benyújtandó Bosznia megszállást dícsőre passusa ellen felszólal, mert mindnyájuk nevében mondatk el oly nézetek, melyeknek e ellenkezőjét valja. Miután Tisza a Lajos az albizottság megadta a kelte felvilágosítást az albizottság tárgyalás alá vette a külügyminiszterium költségvetését s annak egyes cimeit és tételit — melyet a miniszterium buraujának új beosztását tüntetik föl — az előirányzott összeg-kkel változatlanul elfogadta. Az albizottság jövő csütörtökön tartja legközelebbi ülését.
 Az osztrák delegáció külügyi albizottsága tegnap délután kezdte meg a külügyi költségvetés tárgyalását, melyben a három közös miniszter is részt vett.
 Dr. Plener a külügyminisztert interpellálta a keleti kérdésben s kérdezi, hogy Dulgorn átadásával a hatalmak közös akciója véget ér-e vagy sem? H a y m e r l e azzal felelt,

hogy a Dulgornói kérdés megoldása a berlini szerződés által meg van határozva. A porta engedékeny és az események jó fordulatot vettek.

hogy a Dulgornói kérdés megoldása a berlini szerződés által meg van határozva. A porta engedékeny és az események jó fordulatot vettek.
 Fővárosi levél.
 — A m. tudományos akadémiából. —
 Budapest, okt. 26.
 A m. tud. academiáé tegnap re. d. k. kívül érdekes tárgyat s önként közelebből is érdeklő összerülést tartott azért annak lefolyásától van szerencsém a következő rövid tudósítást küldeni.
 Gróf Lónyay Menyhért elnököt s a tagok sorában Trefort miniszter is jelen volt, először is dr. Lenhossék jelentébe Brocca Pál kultúrának, a parisi antropo. ókiai társaság tudós elnökének augusztusban történt elhunytát. A harmadik osztály fog intézkedni, hogy följötte emlékezést tartassék.
 Azután Fraknói Vilmos főtitkár tett nagyérdemű jelentéseket. Az első a Péczely József debreczeni tanár ugyanis régezte ötezer forint alapítványt tett, hogy azt a kamatokkal nagyobbra növesztve, az általa kitűzött irodalmi célokra használják. Ez az alap most már oly nagyra nőtt, hogy a jövő évtől kezdve évenként ezer arany forint pályajutalmat tűzhet ki kamataiból az academia. Az alapító kívánatahoz képest egyik évben történelmi kérdésre, a másikban történelmi drámára tűzik ki. Mikor a pályázat meddő marad, az ezer forintot vagy az academia, vagy a nemzeti színház pénzalapja kapja. A pályázati föl-tételeket az első és má-odik osztály megállapítására bízták.
 „Egy mé r n ö k” meg névtelenül évenként ötezer forintot adott s ez összeghez kis-selyb adományval más mérnökök is járultak, oly czébből, hogy ha ebből elégséges alap lesz, mérnöki munkára pályadíjat tűzzenek ki be-jöle. Ez összeg december végére hétszáz forintot s a harmadik osztály fog javaslatot adni, hogy ebből lehet-e már pályajutalmat kitűzni. Az általános biztosító társulat a nemzetgazdasági pályakérdés jutalmára felaján-lott tíz zer forintot már befizette, s a tárgyalás fog kamataiból ötszázforintos pályadíjat kitűzti.
 A szent koronáról kiadandó asadémiái könyvre nézve a kiküldött albizottság a t. javasolja, hogy e könyvre négyezer forint fordítsanak, a korona, a rajta levő tizenkilenc zománcképek s a jelvények természeti nagyságban és színnyomatban legyenek meg b. n. e, a szöveg írására Ipolyi Aradé püspököt, a rajzok, rézkarcok készítésére Rauscher tanárt, a címlap kiállítására pedig a parisi híres Didot-éget kérjék föl. E javaslatot a harmadik osztálynak adták ki tárgyalás végett.
 A belügyminiszter felkerde az akadémiát a Pancsova városa új címerének címeretani megbízására.
 Tarkányi Béla apát-kanonok megköszönve tiszteletli tagg választását, az academia által kiadandó Dante-fordítás („Divina commedia”) jutalmazásához száz aranyat küldött, továbbá kétszáz forintot az első osztály nyelv-tudományi munkálataira. Megéjenszék.
 A Velenceiben jövő év szeptemberében tartandó földrajzi kongresszusban akadémiák képviselőit Hunfalvy János kérték föl, ki-hoz más tagok is csatlakozhatnak.
 Emlékeszedekek Klein Gyula „A dráma törté- netének írója fölött dr. Heinrich Gusztáv, Zlinszky Imre fölött Toth Lőrinc, Haberer Jonathan fölött pedig Hunfalvy Rái fog-nak tartani.
 Az egyetem megküldte az akadémiának a százados jubileumra veretett emlékérem egy példányát.

A Kisfaludy-társaság meghívta az aka démiát a Toldy-síre emléké-lételezésére gr. Lónyay Menyhért elnök és Fraknói Vilmos főtitkár is bejelenték, hogy jelen óhajtanak lenni a kegyelet ez emlékélyn.

A Kisfaludy-társaság meghívta az aka démiát a Toldy-síre emléké-lételezésére gr. Lónyay Menyhért elnök és Fraknói Vilmos főtitkár is bejelenték, hogy jelen óhajtanak lenni a kegyelet ez emlékélyn.
 Telephon-hálózat a fővárosban.
 A telephon-hálózat felállítására a főváros területén létesül a Puskás Ferenc terve szerint, a külföldi vagy városok mintájára. A hálózatot magánvállalkozók létesítik; a kormány csupán felügyeleti jogának megőrzése czéljából tartja f. n. a szükséges ellenőrzést. A munkálatakat legkésőbb ez évi december 15-ikéig megkezdik, úgy hogy a telephon köz-lekedést már tavasszal közba-uzálatra bocsát-hassák. A munkásokat Amerikából szerző-d-tették. A kiindulási pontot, honnét a háló szétterül, vagy a József vagy az Erzsébet tér-re, majd a hol alkalmasabb helyet találhatnak illetőleg bírelhetnek, szándékozzák tenni.
 Külföld.
 Dulgorn átadása.
 Dulgorn átadására nézve jelentik Kon- stantinápolyból, hogy a porta az átadási mó- dozatok tekintetében hajlandó volna Monte-negró kívánatait teljesíteni. Hat török zászló- alj addig fogja Dulgorn megszállva tartani, míg a montenegrók oda b. vonulnak, úgy hogy a montenegrói csapatok bevonulása a török csapatok elvonulásával egyidejűleg tör-ténjék meg. Dulgorn török lakosságának azon része mely nem akar montenegrói kormányzat alatt maradni, a Dulgorn előtt állomásozó három török hadiállással fog elszállíttatni.
 A „Daily Telegraph” jó fordásból értesül hogy Dulgorn kiállítását után azonnal vissza fognak hivatali Németország, Ausztria s Fra-ncziaország hajói.
 A francia miniszterválság.
 Constans belügyminiszter lemondásáról keringő hírt határozottan megczófolják.
 Ricassoli báró meghalt.
 Ricassoli báró a 25-én meghalt olasz ál-lamférfi 1809 márcz. 9-én született Floren-czban s korán a hazafélt soraiha lépett. 1848-ban azonban nem csatlakozott a forradalomhoz s a toskánai nagyherceg őt várta az óhajtott reformok valósátára. Csak 1859-ben lépett föl a toskánai kormány ellen s Viktor Emmanuelez csatlakozott. Előbb Toszkánban belügy-azután miniszterelnök volt, s midőn a tartomány Sardiniaival egyesült, annak főkörmányzója lett. 1861-ben Cavour halála után a sardiniai miniszterium elnöke és külügyminiszter lett s ez állásban maradt 1862 ig. 1866-ban újra a kabinet élére állították; ő volt az olasz-porosz szövetség eszméjének főképviseelője. 1867-ben köszönt le az állásáról.
 A görög-török kérdés.
 Királyi rendelet folytán 50 új zászlóalj alakították, melyek mindegyike 960 emberből áll. — Képviselői körökben beszéltek, hogy Koumuduros a portához gyjzékert intézett. Ma-yon kérdést tett arra nézve, hogy mikor és hogyan szándékozik a porta a berlini szerző-dés határozatait teljesíteni.
 Irodalom és művészet.
 Az „Ország Világ” szép képes lap heti száma megjelnt a „Kortések” című kép-mellékletével. A lap e száma egy tartalomb-mint a képek tekintetében melő az előbbiek jó híréhez. Egy új füzet ára 40 kr.
 Zichy Mihály tanítványával miss Mary-val, a napokban nagy idő. Zalat és Bud-pestre megy, hol több napig időz. Innen Décs-be s onnan Berlinen át Szentpétervárra utazik, hol a Kaukaszba tervezett kirándulása után egész tavaszig marad. A master már elküldte

A „Debreczeni Ellenőr” tárcaja

A nők, a kik ölnék és a nők, a kik szavaznak.

(Itta ifj. DUMAS SÁNDOR)
 (Folytatás.)
 (U.S.) „A tettes n ö k n e k, így szól Du-mas — tehát valóban igazuk van? — nincs, hanem megmutatják, hogy igazatalan a férfi, hogy igazat-alan a törvény.” Majd tovább: „E rendtelenségek, bűnök, botrányok, kihágások, csak azért keletkeztek, mert nincs bíróságok — az idő nem hiányzik erre, — törvényeket hozni, melyek a fiatal lányok becsületének ugyanazon biztosítékot nyújtják, mint a leg-hívtányabb portókának — és melyek fel-hatalmazzák azon hitestársat, kit a másik meg-becsületlen, elhagy, tönkre tesz, vagy meg-csal, visszavenni méltóságát, szabadságát, hasz-nos voltát anélkül, hogy ezért a házasságtör-tésekhez, a terméketlenséghez, az öngyilkos-sághoz, vagy az emberöléshez kellene folya-modnia.”
 Ez Dumas könyve első részének resumé-je, vagyis inkább corollariuma, s ez a z, mi könyvében a komoly gondolkodás előtt figye-lembe veltérel valóban igényt tarthat, — de — ismétéljük — csak is ott, hol a jelzett bajoknak Dumas által kívánt orvosszerei: az apasági kereszt és a házasság felbontása nem léteznek; ott azonban, hol a törvény ezeket megadja, „A nők, a kik ölnék” csak egy szép

olvasmány marad, melyben szép eszmék ra-gyogó stílusban csillognak, de gyakorlati érte-lme, szüksége nem igen van.
 Mit mondjunk a könyv második részéről? „A nőkről, — a kik szavaznak!” Az az: részt vesznek a közügyek intézésében, befolyank a politikába, választanak országos és községi képviselőket, hivatalnokokká lesznek, minisz-terek, államférfiak, — akarom mondani: ál-lamhölgyek, bírák, ügyvédek és esküdtek — szoknyában!
 Baizás Sándor egy bohózatában élénk színekkel állítja elébünk ezt az egész képet; milyenek lesznek a nők kétszáz év múlva, — ha t. i. addig a teljes nő emancipáció boldog korszaka bekövetkezik!
 — De Dumas azt mondja, hogy nevetni könnyű, hogy az emberek először mindenben nevetni szoktak — s hogy az még nem érv. Legnyútk tehát komolyak, igyekszünk magunk-tól elzárni a férfi-nő kacsagató torzképválto-zatait, tárgyaljuk a kérdést olyan komolysá-gal, a mint csak lehetséges.
 Auclert Hubertin kisasszony bizonyára nem az első, ki a nők számára politikai jogokat követel — és reméljük: nem is az utolsó. — Sok viz le fog még addig folyni a Dunán és a Szajrán is, a míg a szoknyás választók, — szoknyás törvényhozók, bírák és esküdtek bol-dog korszaka elérkezik. Különben Amerikában és Párisban semmi sem lehetetlen. En azon-ban bátor volnék magoknak a nőknek már t. i. a tisztességes nőnek érdekében óhajtani, hogy az a dicső korszak soha se következék el, mert sehogyssem tudom felfogni, azt a me-nyei boldogságot, melyben a mostani sanynar,

elyonmott állapothoz képest (!) a nők a poli-tikai jogok gyakorlása által juthatnának.
 A nőknek mindig meg lesz a maga külön hivatása, „küldetése”, — mint Dumas mondja — melyet egyedül csak ő tölthet be, és jól csak úgy tölthet be, ha magát egész lelkével annak szenteli. Nem kicsinylendő, nem csekély é feladat, ép oly nehéz, ép oly fontos, mint férfit: gyermekeket adni a hazának, az embe-riségnek s azokat felnevelni; a családi életet vonzóvá tenni, a házat vezetni, rendben tar-tani s a család, a társadalom, az emberiség gyarapodására nemestésére s így tökéle-sítésére közremunkálni.
 De hát miért ne gyakorolhatna e mel-lett a nő politikai jogokat, miért ne vehetne részt a közügyek intézésében? — kérdi Du-mas. Azért, mert az phisikai és erkölcsi lehe-tetlenség, hogy ha a nő a közügyekkel fog-lalkoznék, ha a férfival minden téren versen-ynezi s azzal mindenben egyenlő jogokat s befolyást gyakorolni akar, az ő specialis női hivatásának is kellőleg megfelelhessen. Mert, ha a nő választásokra, gyűlésekre, meetinge-re, clubokba jár, ha idjéjét, erejét, elméjét, te-hetségét a közügyek tanulmányozása s inté-zésére foglalkoztatja és veszi igénybe, akkor le-hetetlen, hogy a családi élet meg ne lazuljon, sőt teljesen tönkre ne menjen, s ezért nem kár-pótolhatja a társadalmat, — melynek alapköve a család, — semmiféle szép theoria, semmiféle csillogó szabadelvűség. Mert végre a férfi dol-gát, — meg engedem, hogy sok téren élvé-ghezeti a nő is, de ki fogja elvégezni a női dolgot, ki fogja betölteni az ő hivatását? — Vagy annyira a férfi felett állónak tartja Du-

mas a nő, mind testi, mind szellemi tehetsé-geire s erejére nézve, hogy mind a két fel-adatnak kellőleg megfelelh-tne? Nem, h szen ő maga mondja, hogy a természet gyöngébb-nek akotta a nőt a férfinnál; hogy a nő a fér-fitől teljesen elkülönítve függetlenül nem él-het, mert a férfi elévige bizonyos anyagi te-endőket, melyeket ő — a nő — nem végez-het el!
 — De hát Dumas nem is akar annyira menni. Ő csak választói jogot akar adni a nőknek, — de azt, hogy bírák esküdtek lehes-senek vagy az államigazgatásban részt veyne-nek egyenesen és határozottan perhorrescaja, mondván: „A nő tehát nem is jó uton jár midőn bírói és esküdti tisztségre való bocsát-tatást követel magának; ép oly kevéssé van helye annak, hogy fölrüházzák az állam igaz-gatásának jogaival, mert nincs helyén, hogy rá rojják a védelem kötelességét. Legyen előbb katoná, azután leszbíró, tanácsos vagy esküdt.”
 De hát nem veszi-é észre, hogy a vá-lasztási jog mindezeket maga után fogná von-ni? Hiszen ha a nők választók és választ-hatóságok lennének, természetesen magok köz-ül választásuknak képviselőket, — és a ki a tör-vényhozásnak tagja lehet, miért ne lehetne egyéb qualificációt meg szerzése mellett bíró, esküdt vagy államhivatalnok is? Ez már az-tán csak idő kérdése lenne, — s ép így foly-na a választói jogból mint a következmény az okból.
 Egyébiránt a választói jog kérdésével Dumas maga sem látszik egészen ez idő szer-int tisztában lenni, t. i. arra nézve, hogy passiv választói joggal is felruházassa-

nak-e a nők vagy csupán a passiv választói joggal? — mert míg mielőtt végen egy-féle határozottan és feltétlenül követeli a nőknek mind az actív mind a passiv választói jogot, midőn így szól: „A nőnek tehát — vannak szükségletei is, — vagyai, érdekei, törekvései s következképp jogai azok érve-nyesíttetésére, a mely jogok képviselői akar-nak lenni, s képviselői tenniük is kell. — közügyek vitatásában önmaguk ál-tal választott megbízottak által és tovább: „A képviselőházban ott kell lenni Franciaország asszo-nyainak is, — tehát míg egyelőt ezt követeli, — alig néhány soral alább azt mondja: „Tíz év sem telik bele, s a nők vá-lasztók lesznek mint a férfiak. Hogy vá-lasztók is legyenek, — majd megállásuk akkor, ha okosan vis-selők magokat.”
 Tehát még sem egészen olyan bizonyos: vajon okosan fogják-e magukat viselni a mé-lyen tisztelt hölgyválasztók?
 Egyébiránt ez nem az egyetlen ellen-mondás Dumas könyvében.
 De lássuk hát, minő érvet vagy érdeket hoz fel Dumas a nők választói joga mel-lett?
 Azt mondja először is, — a mit Auclert Hubertina kisasszony is mondott, hogy a nők megkívánhatják, hogy a politikai jogokba részesüljenek, mert részt vesznek az állam ter-heiben, t. i. fizetnek adót.
 (Vége köv.)

Bécsbe a „Kisértekek órája“-t, azonkívül a „Leányvári boszorkány“-hoz (gróf Zichy Géza költői beszélyéhez) készített tizenhárom tollrajzát is magával viszi, melyeket valószínűleg szintén kiadtil a Kunstvereinban.

Napi hírek.

Hajdumegye törvényhatósági bizottságának ujjalakítása. Azon megyei törvényhatóságokban, melyek az 1876. évi XX. és XXXIII. t. cikkkel értelmében újból megalakultak s akkor a törvényhatósági bizottsági tagokat tejes számban újra megválasztották, a választott bizottsági tagok fele részének az 1870. XLII. t. cz. 28-ik §-a szerinti kisorsolása már nagyobb részben megtörtént, a szükségesé vált új választások pár nap alatt meg fognak történni. A választások jövő hó 14-kén fognak megtörténni.

Dalestély. Ritka élvezetes estélyre lesz kiáltása legközelebb városunk dalt kedvelő művelt közönségének. Mint tudomásunkra jött, győztes s babérokra nyugvó díjakra a jövő november hó 6-án a Korona vendéglő újból meglepő szépen felszerelt nagyszobájában táncmulatsággal egybekötött dal estélyt rendeznek, mely alkalommal dalárkaik a versenydarabokon kívül meg fogják mutatni a nagyszobájában közönségnek azon szép és alkalmas dalt is, melyet győzelmük emlékéül Engesszer Mátyás kintő zeneszerző és Ábrányi Emil jeles költők írtak. Hiszük hogy városunk művészetét kedelő közönsége tömeges megjelenése által fogja ismét, mint az elmúlt szeptember hó folyamán rendezett dalár mulatság alkalmával, megmutatni, hogy az oly sikert ért s művészi fokon álló dalárda feviragoztatásának ügyét melegen viseli szíven; tekintettel különösen arra, hogy az egyeteket csak is pártolás és folytonos buzgítás után képesek kintőtt feladatuknak és céljuknak sikerrel megfelelni, kivált oly események melyek tagjaiknak semmi anyagi előnyt nyújtani nem képesek, sőt azokról csak folytonos munkálkodást, áldozatot kívánnak épen a társadalm, a művelt közönség szíveskedésében. Megjegyezzük, hogy az estélyen Oláh Józsi kedvelt zenekara is közreműködni fog, mit a tánc kedvelők figyelmébe ajánlani el nem mulasztunk. Az estélyre a meghívók párnap alatt szét fognak küldetni.

Személyi hírek. Hunyadi Marig t kedves szünetvezetőnk tegnap óta vesélyes betegségben fekszik. — Rádli Ödön

jeles hírlapiró és kintő nagyváradi ügyvéd tegnap városunkban időzött. — Kubinyi és Török tábornokok pár nap óta városunkban tartózkodnak.

Félszázados jubileum. A dunántúli helv. hitv. egyházkerület a pápai főiskola érdemús tanára Tarczi Lajos ur tanári működésének félszázados évfordulója alkalmából Pápán, a főiskola nagyszobájában, 1880-dik évi november 5-kén délelőtt 10 órakor örömmünnepeket rendez.

A katona banda a ma déli vonattal utazott el városunkból. Itt tartózkodása alatt számos kellemes estét szerzett a város közönségének s ez ismét felébreszti azon óhaj, hogy vajha nemskóra állandó tartózkodásra jöhetnének vissza városunkba. Tegnap este a Bikában rendeztek búcsuestélyt, melynél csaknem az egész tisztikar jelen volt.

Kik fizetnek legtöbb adót? A legtöbb adót fizető megyei bizottsági tagoknak 1881 re összeállított névsorából következőket említjük fel: Szabolcsmegyében 219 legtöbb adót fizető megyebizottsági tag közül gróf Dessewffy Miklós (lakik Debreczenben) fizet 20.163 frt 67 krt gróf Dégenfeld Imre Nyr-Baktán — 11.152 forintot; gróf Dessewffy Aurél Szt. Mihályon 7.705 frt 04 krt; gróf Vay Ádám Berkeszen 5.718 forint 77 krt; Czobor Imre Anarcszon 3.557 frt 54 krt; 1000 forint felül fizető ezen megyében 34 egyén, 1000 és 500 forint közt 77 egyén, az utolsó virilista Béres Ferenc Nagy-Kállóban 218 forint 10 krajczárral jutott be a névsorba.

Színházi hírek. A Rákosi operettjéből a „Titilla hadnagy“-ból javában folynak a próbák. A pajkos sereg fülrepesztő sípjával agyon koozza a sétálók gyöngyök nemének hall-érzékeit. A légt. áthasogató éles hangok a téll bekövetkezését juttatják eszünkbe s ez viszont azon érdekes huzellkodást, melyek ilyenkor a zálog-ületekben véghez mennek. Az ifju urak téli felöltői haza várakolnak a becsületűdől zálog-üzet tulajdonostól — ki azoknak oly híven viseli gondját az egész nyár folyama alatt — s helyettük az ur-

József főhercegnél a napokban szép ünnepély folyt le. A szekesfehérvári püspök ugyanis Alcu-tra érkezett, hogy azt a szép négy haragot, melyeket a főherceg Budapestről az alsóúti főhercegi kastély kápolnája számára hozott, megálja. Kévs pihenés után a püspök fényes papi segédlet mellett, teljes díszben, megkezdte áldó szerepét; — a haragok virághalmaz és kiváló díszű külföldi drága növények között, egyik észak felé néző szobában voltak elhelyezve; a vendégekönöség félkörében a kastélyi és uradalmi személyzet képezte, élén a főherceggel, kit négy gyermeke körözött. Mária, Margit, József és László nevet kaptak, és ezzel a bezenelés tényleg bevezetett. Erre a püspök beszédet mondott, melyben az ég áldását kérte az uralkodó és a főhercegi családra. Az ünnepélyt díszesbéd fejezte be, melyben azonban Klótid főhercegné betegeskedése miatt nem vett részt. Rövid és szíves társalgás után a püspök éjszakerete búcsút vett a híziúrtól s Pauer püspök főhercegi fényes fogaton, már akkor a toronyban elhelyezett Mária nevé őregharang legelső hangadása mellett, Szekesfehérvárra visszatért.

Udvari estélyről volt szó néhány nap előtt, mely a delegatiónk Pesten ülésezése al-

fiak porköpenyei, ősi über-zieher-jei s világos inexpressible-i kerülnek a fentemlített jó urak gondozó kezei alá, ki műértő szemmel tartja meg az ily módon kicserélt tárgyak felett döntő szakértői szemléjét.

Baleset történt tegnap este a színházban az előadás közben. Egy vigyázatlan bábész ur ember a karzatról nagy tájéki pipáját leejtette. A súlyos pipa egy a támlaszéken ülő ifju fejére esett, de szerencsérz nem ejtett veszélyes utást.

Egy vízemelő gépet (hydrephon) hozatott a város, a városi közútkat tisztítása czéjából. E gép 800 frba került s egy percr alatt 45 hecöliter vizet képes kiemelni.

Találattot két kulcs a külső vásártéren. Tulajdonosa szerkesztőségünkben átvetheti.

A mi jó királyunk. Mikor a király a napokban Tropaubá érkezett, a város hajdonai nevében egy fölszólított lány virágokrárt nyújtott át neki. A király kérdezte a csinos lánytól, hogy kiesoda. Troppau, felség, egy nem épen kedvező körülmények között elhalt építómester lánya, arva. — Kiháztatására öt ezer forintot adok, volt a király válasza. A lány szemébe könnyek toltultak, s meghatottságában alig tudott szavakat találni köszönetére.

Furcsa história. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium egyik előadó-jánál, a fővárosból távollétében, egy magánféltárt borítékban, 300, azaz háromszáz forintnyi összeget hagyott hátra bizonyos kérelmek pártolása czéjából. Az illető előadó, a szüntel távollévő miniszternek haza érkezése után azonnal jelentést tett ez ügyről és e megvesztegetése szánt 300 frt összeg jótékony czélra, jelesen a magyar írók segélyegylete javára adati határozatán, — annak pénztárába megküld-tett.

Megszájtott fiatal házas. Németség egy kis városkájában érdekes eset történt. Egy fiatal házaspár volt násztalására elindulandó: a fiatal férj már beszállt a vagonba és az obliágt dobozok elhelyezésé fel foglalkozott, míg a menyecske rokonaitól búcsúzott és ép huszonhármadszor borult a magyeni nyakába. Egyszerre csengettek, a naszdonyi fűtyöl és a vonat megindult, kellelten ragadán magával a boldogialan fér-

jét, a kinek szerelme még sem volt oly erős, hogy a kocsiól kiugrani engedte volna. Ott kellett buslakodni a azután a legközelebbi állomásig, s honnan a sok skatulyával visszatért a szomorú szívű menyecskehez. Me: is taláta skatulya nélkül és — az első házibaráttal.

Nagy hó esett szombatról vasárnap viradóra Linczenben. A háztetők mezők fehér lepellel voltak bevonva mint akár karácsony táján. Déiben azonban a hó ismét elolvadt. — Pártatlan rendőrfőnök. Csehország egyik nagyobb városában a rendőrfőnököt tudósították, miszerint a város egyik előbbkelő aranyművesénél betörést fogtak a tolvajok megkísérteni. A rendőrfőnök oda is ment és estí 10 óráfájában házába suhant és a boltban nyugodtan levüle várta a tolvajokat. Egyszerre valaki kívülről a csukott boltajtóra kopogtat és egy ismeretlen hang kérde: „Taspektor ur benn van?” — Az inspektor eleinte halgalt, de mikor a hang folyton sürgetőbben be-tölt, végre odáért az ajtóhoz és lassan visszasugta: „Itt vagyok.” — Akkor aláz-szolgája; mondá a tolvaj, majd máshol próbá-lok szerencsét! Csakugyan másnap hallozta a főnök, hogy egy közeli ékszerésznek a boltját rabolták ki.

Debreczen. A nagy küllüg folyt le az osztrák előzmények után itél viharok felkelteni tióban sem. Appony gyi Dezső ugyan sie a hol arra semmi hogy ők nincsenek r lini kongresszus ere nia és Herzegovina helyeslehetik, a mit idején tudtára adtak lágnak s így egészer ság volt még egyz felő a legkevésbé s véleményét. Valami borura azonban a kü len, ugy látszik, nem legatio ellenzéki tagj

A titánok, kik mozgattak Andrássy don megazelőlték igralmatlan eltörték a gróf politikája felett kemény szót, elég sa rehányást annak elít meglegben elnézők, gadt és tárgyilagos Andrássy politikájána

Még eddig semm monarchia külpolitik Andrássy gróf erélye által kiszabott irányb tenetes ellenzék, mely csaknem keresztre f jámbor, mintha nem azok a lármázó, dühő hősök.

Az osztrák deleg nek meg van az igen rázata. Ezek az urak gyar államférfi ellen saikat, nekik nem An hanem Andrássy szer ka szemükben. Ők so vesen a monarchia él minden ízében magy az ellenzékét, melyet vezéreltek, elmémitott nabb belátásra birta a külügyminiszterium csodálkozunk. Őket te az egy tény, hogy a helyét a német Hayn Kevésbé láthatn ellenzéki delegátusok nak okát. Tavaly még hogy csupán udvarias nek bebizonyítani s ne zavarni az új küllüg hétéit. Hanem azóta folyt a Dunán s ha ményben ringatták ma drássy utódja deavonv politikáját, ebből a ren

DEBRECZENI SZÍNHÁZ.

II. Bérlet. Csütörtök jöktöber 28. Szörnyeteg vigj. I felvonásban és OROSZLÁN ÉBREDÉSE operette 1 felvonásban.

Felolós szerkesztő: Kutasi Imre. Főszerkesztő: Vártesi Arnold.

Kiadó zongora.

Egy jókarban lévő zongora bérbe kiadó. Értekezhetni kis-uj-utca, 1717. sz. a.

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA. Debreczen, kistemplom bazár. A következő cikkekkel gazdagon felszerelt nagy raktárunk ajánlják a n. é. közönség becses figyelmébe: Vásznak, asztalneműek, saját gyártmányu kész fehérneműek, zsebkendők, alsó ingek. Kanavászok, csinvatok, derékalkaj, ágytakarók, paplanok, matrácok. Butorszövetek, szőnyegek, függönyök, gyapjutarok, lópokróczok. LEGUJABB NŐI RUHAKELMÉK, FLANELEK, CHEVIOTOK, FEKETE és SZINES SELYMEK, faille, surrah mervelieux, brocat és koczkázott legujabb diszek. Ternók, cachemir-ek, satinok. Beszövött sálak, téli nagy és haraszt kendők. Filz és moire alsó szoknyák, gyermek ruhák. Minderféle rövidárúk, miederok, himzett csikok, betétek, csipkék, kötőpamutok, és czernák, butor és kocsi zsinórok és ezeken kívül számos itt elő nem sorolható cikkek. Vidéki megrendések pontosan eszközöltetnek. Árjegyzékeket és mintákat bérmentesen küldünk.

ROTT L. DEBRECZEN, FŐ-PIACZ. Az őzi és téli időnyre ajánlom a nagyérdemű közönség becses figyelmébe alant felsorolt árúkkal dúsan felszerelt raktáramat. Legujabb divatu női ruhakelmék, cheviottok, flanelek, brocát és koczkázott kelmék. Fekete és szines selymek, angol- és selyem-bársonyok. Ternók, cachmirok és szatinok minden színben. Téli nagy és harasz kendők, beszövött schálók, fekete cachmir kendők. Mindennemű vászonárúk, asztalneműek, kész női fehérneműek, téli alsó-zoknyák, ágyszerítők, abroszok, paplanok. Butorszövetek, függönyök és szőnyegek. Teljesen felszerelt rövidárú raktár, csipke, szalag, rojt, gomb, kötőpamut, harisnya, derekfűzők (Mieder) különféle divatos és pozantentrie diszek s minden egyéb szoba-kellékek. Legujabb divatu szabás NŐIKÉSZ FELÖLTŐK és BUNDÁK dús és nagy választékban, ugyszintén KÉSZ NOI TERNÓ-, SZÖVET- és FILCZ-RUHÁK. Ruhákat rendeltre mérték után 3 nap alatt készítették. Mintákat kívánatra bérmentesen küldök.

ZÁDOR LAJOS selyem-, divat- és kézműárú kereskedése. Debreczen, főpiacz, városház épület. A nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánlom a közelgő őszi és téli időnyre, a legujabb szabás szerint készített mindennemű KÉSZ NŐI FELÖLTŐIMET u. m. Jacquettek, Mantillok, esőköpeny, Pelerinek stb., melyeket drúszválszékban a legelső párizsi, berlini és bécsi műhelyekből szerzent be; s midőn ezen új vállalatomat a n. é. közönség kegyes pártfogásába ajánlanám, egyszersmind tisztelettel tudatom, hogy raktáram az eddigi árúikkal is: u. m. selyem és gyapjú ruhakelmék, kendők, szőnyegek, csipketárgyak, szalagok, derekfűzők, (mieder) téli alsószoknyák stb. dusan fel van szerelve. (339) 8-?

Haszonbéri hirdetmény. A székelyhídi uradalom részéről haszonbérbe adatik és ugyan: 1-ször. Az uradalom tulajdonához tartozó jelenleg járásbírósi hivatalnak használt helyiség 5 szoba, konyha, előkamra, kert, pincesz és az udvaron egy nádföldű cselédház, minden a legjobb karban. 2-ször. Az ugynevezett „Detrich ház“ 3 szép szoba, 2 konyha (1 nyári s egy téli), előkamra, pincesz és szép udvarral. Az első jövő évi január 1-től, a második f. év bármely napján kiadandó lesz. Bővebb felvilágosítást vagy a tisztartáságnál vagy pedig alólított-nál nyerhetni. Székelyhíd, 1880. okt. 18. Valovios Emil. 380. 2-3. számtartó. Szőlő-porhajasok. Passatutti, Muskotály, Rózsabakar és más kiváló fajok kaphatók alantirt-nál. Mi a valódiságát illeti, róla elég bizonyítékul szolgálhat a nagyérdemű közönség, kik az idény alatt gyümöl-csét élvezték. Ormós Gábor. szőlő-tulajdonos. (382) 2-3

Frohner-szálloda. Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy a nagyváradi- és miklós-utczák sarkán, a vármegyeházzal szemben lévő SZÁLLODÁM, valamint KÁVEHAZI és ÉTKEZŐ helyiségem oly csinosan és czélszerűen van berendezve, hogy e tekintetben semmi kívánni valót nem hagy fent. Konyhám izletességéről, söröm és boraim tisztaságáról kezeskedjék azon előismerés, melylyel azon időben, mikor szállodát tartottam, a nagyérdemű közönség megízteit. Ugy a helybeli, mint a vidéki közönség becses pártfogását kérve, teljes tisztelettel Frohner Bernát, szálloda-tulajdonos. (331) 7-10

Előfizetési helyben háshoz hordtan k Egész évre Felőre Negyedévre Egy órára Előfizetheti helyben Kutasi Imre nyelvi Telegdi K. Lajos és könyvkereskedésükbe hivatal